

Juni 2010

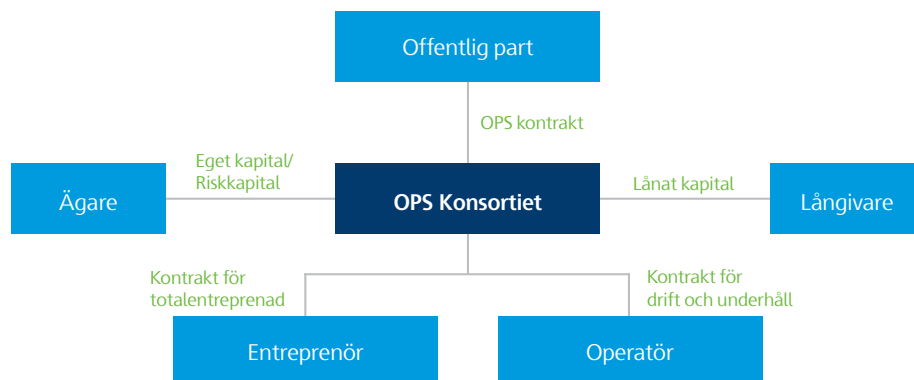
Vad är OPS?

Offentlig Privat Samverkan (OPS) är en upphandlingsform för stora infrastrukturprojekt som sker i samverkan mellan privat och offentlig sektor. Den engelska termen för OPS är PPP, Public Private Partnership.

OPS syftar till att skapa mervärde i projekt jämfört med en traditionell upphandling. Grunden är ett långsiktigt avtal mellan den offentliga sektorn som beställare och en privat part som utförare där den privata partnern tar ett helhetsansvar för såväl projektering, byggprocess som drift och underhåll.

Vanlig struktur för OPS-projekt.

Konsortiet har ansvaret mot beställaren.

OPS-projekt är ännu så länge relativt okända i Sverige. Nya Karolinska Solna (NKS) blir det första större exemplet på en OPS-lösning. I många andra länder har däremot OPS tillämpats under lång tid och för olika typer av projekt. Det handlar oftast om väg- och järnvägsprojekt, men det finns också omfattande erfarenhet av att bygga och driva sjukhus inom ramen för OPS-lösningar. Enbart i Storbritannien finns det för närvarande 500 OPS-projekt igång varav 185 är sjukhus. Ett antal av dessa drivs för närvarande av Skanska.

OPS har utvecklats för att skapa effektiva byggprojekt ur ett livscykelperspektiv. Stora byggprojekt har haft en historia av att fördyringar uppkommer under projekt- och byggtid och det är också vanligt att förseningar uppstår. Vid traditionell upphandling finns det dessutom ett självklart partsförhållande mellan beställare och utförare som motverkar kreativa lösningar och som inte tar hänsyn till projektets livscykelkostnad.

Ett OPS-kontrakt sträcker sig över lång tid. I utförarens, oftast ett särskilt bildat konsortie, åtagande ingår utöver att bygga, även projektering, design samt drift och underhåll under en period som sträcker sig upp till 30 år. Oftast ingår även hela eller delar av finansieringen som en del av det åtagande som konsortiet gör. Därmed kan beställarens behov av att tillskjuta ett stort engångskapital begränsas och kapitalkostnaden kan istället fördelas över en lång avskrivningstid. Efter kontraktens utgång tar beställaren, det offentliga, över anläggningen. Denna ska då vara i ett förutbestämt skick vilket ingår i konsortiets åtagande att garantera.

Mer optimal riskfördelning.

Risken placeras hos den som bäst och billigast kan hantera den.

Ansvarsfördelning

Traditionell upphandling		OPS-upphandling	
Beställare	Leverantörer	Beställare	Konsortiet
Finansiering		Finansiering	
Planering		Planering	
Organisation		Organisation	
Projektering		Projektering	
	Byggande		Byggande
Drift underhåll		Drift underhåll	

Källa: Ds2000:65 något modifierad av Skanska

Genom att konsortiet oftast får en bestämd ersättning för hela kontraktperioden, utbetalat löpande under projektet, finns det ett starkt incitament för bolaget att medverka till att livscykelkostnaden för projektet hålls nere. Smarta långsiktiga lösningar redan under design och projekteringen kan leda till att kostnaderna för drift och underhåll blir lägre vilket gynnar konsortiet.

Ett OPS-projekt innebär att den offentliga sektorn går från att vara utförare till att bli kravställare och att byggföretaget utvecklas från att endast vara leverantör av byggtjänster till att också vara en långsiktig partner.